

7/13662
GK: 138

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/4378
Konu : Soru Önergesi

05/07/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.04.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-21726 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Atila KAYA'nın, "Bir dalda doçentlik kriterlerinde yapılan değişikliklere ilişkin" İlgi yazı eki 7/13662 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Konuya ilişkin olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca, 14.06.2010 tarihli ve B.30.0.EÖB.0.00.00.03-02.03/2815-19577 sayılı yazıları eki Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının 03.06.2010 tarihli ve 4203 sayılı yazısıyla;

a) Doçentlik sınavları ile ilgili düzenlemelerin 12 temel alanda yapıldığı, örneğin Sağlık Bilimleri Alanı'nda başvuru koşulunda daha önceki dönemlerde koşulu sağlayan yayın sayısı 3 iken 8'e; Fen Bilimlerinde Fizik, Kimya, Biyoloji alanlarında en az biri SCI-Expended kapsamındaki dergilerde olmak üzere 3 özgün yayın koşulu bulunmaktayken bu kriterlerin Fizik Alanı'nda 1 tanesi SCI kapsamındaki dergilerde olmak üzere toplam 3 özgün makaleye, Kimya Alanı'nda 2 tanesi SCI kapsamındaki dergilerde olmak üzere toplam 4 özgün makaleye, Biyoloji Alanı'nda 1 tanesi SCI kapsamındaki dergilerde olmak üzere toplam 4 özgün makaleye yükseltildiği, Matematik Alanı'nda ise 1 özgün makale yapmış olmak koşulunun, bir tanesi SCI-Expended olmak üzere 2'ye yükseltildiği, Mühendislik Temel Alanı'nda eski koşul SCI-Expended kapsamındaki dergilerde en az 3 özgün makale iken bazı mühendislik alanlarında bu sayının 5'e çıkartıldığı, diğer alanların kriterlerinde de benzeri düzenlemelerin yapıldığı,

b) Doçentlik Sınav Komisyonu'na bağlı toplam 28 alt komisyonun bu çalışmaları yaptığı, her komisyonun sadece kendi alanlarının kriterleri ile ilgili düzenlemeler yaparak, görüşlerini Doçentlik Sınav Komisyonu'na iletmekte olduğu, Üniversitelerarası Kurulca da kabul edilen bu önerilerin Doçentlik Sınav Yönetmeliği'nin 3'üncü ve 4/3'üncü maddeleri uyarınca da Yükseköğretim Kurulu Kararı ile Yükseköğretim Kurulu'nun internet sitesinde ilan edilmekte olduğu,

c) Filoloji Temel Alanı'nın koşullarının da aynı şekilde belirlendiği,

ç) Yabancı dilde yayın yapma zorunluluğunun sadece Türk Dili ve Halkbilimi için değil, Karşılaştırmalı Edebiyat, Çeviribilim, Doğu Dilleri ve Edebiyatları, Batı Dilleri ve Edebiyatları, Eski Çağ Dilleri ve Kültürleri için de geçerli olduğu,

d) Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler temel alanlarının altında yer alan Türk Dili, Halkbilimi, Karşılaştırmalı Edebiyat, Çeviribilim, Doğu Dilleri ve Edebiyatları, Batı Dilleri ve Edebiyatları, Eski Çağ Dilleri ve Kültürleri de Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler temel alanlarında da aynı değişikliklerin yapıldığı,

e) Önergede "Türk Dili ve Türk Halk Bilimi alanında doçent olacak bir bilim adamının yurt içinde ve yurt dışında iki ("2") İngilizce yayın yapma mecburiyeti hangi ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır?" sorusunun yer aldığı, kriterlerde İngilizceden değil yabancı dilden söz edildiği,

f) Yeni Türk Edebiyatı ve Eski Türk Edebiyatı'nda da yabancı dilde yayının gereksiz görülmediği, sadece Türk Dili ve Halk Bilimi'ne göre daha fazla esneklik tanındığı, bunun

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

nedeninin de bu iki alanla ilgili bilginin esas olarak Türkiye’de ve Türkçe olarak üretilmiş olması olduğu, ancak yöntem öğrenmek açısından bu alandaki akademisyenlerin de yabancı literatürü izlemesinin gerekli olduğu,

g) - Kriterlerle ilgili temel sorunun yabancı dilde yapılması gereken iki makale yayını olduğunun anlaşıldığı, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler temel alanları altında yer alan Beşeri Bilimler+Dil Bilim Komisyonu’nca alınmış olan bu kararın tümüyle bilimsel gerçeklere dayandığı, Türkiye Türkolojisi içinde yer alan her akademisyenin öncelikle Türk Dili incelemelerinin yerel değil uluslararası bir bilim dalı olduğu gerçeğini kabul etmek zorunda olduğu, günümüzde Çin’den Batı Avrupa’ya, Sibirya’dan İran Körfezi’ne kadar uzanan geniş bir alanda yirmisi yazı dili olmak üzere çok sayıda Türk dili ve lehçesinin konuşulduğu, bütün bu dil ve lehçelerle ilgili olarak, başta Almanca, Rusça ve Macarca olmak üzere pek çok dilde bilgi üretilmekte olduğu,

- Türk Dili ve Edebiyatı araştırmaları veya daha genel adıyla Türkolojinin, en az iki yüzyıldır başta Avrupa ülkeleri olmak üzere, Japonya, Kore hatta Afganistan’dan Orta Doğu ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri’ne değin çeşitli üniversitelerde ve araştırma kurumlarında, bağımsız Türkoloji ve oryantalistik bölümlerinde ve hatta Altayistik adları altında lisans, yüksek lisans ve/veya doktora düzeyinde yapılmakta olduğu, özellikle Almanya, Macaristan ve eski Sovyetler Birliği’nde, Türkoloji çalışmalarının Türkiye’den çok daha önce başladığı, Alman bilginlerin Osmanlı Türklerine olan ilgisinin 16’ncı yüzyıl sonlarına kadar gittiği, önceleri şarkiyat araştırmalarının daha ileride olduğu Fransa ve Avusturya’da şarkiyat eğitimi alan pek çok Alman bilginin, yaptıkları keşifler ve buluşlarla önce Prusya’yı sonra Almanya’yı genelde şarkiyat ve özelde Türkolojinin merkezi hâline getirdiği, ilk şarkiyat enstitüsünün 1845 yılında kurulduğu Almanya’da, bu tarihten sonra Türkoloji araştırmalarının da hızla artmaya ve büyük Türkologlar yetişmeye başladığı, Türkçenin basılı ilk gramerinin Leipzig’de 1612 yılında yayımlandığı,

- Yüzlerce Avrupalı Türkoloğu yetiştiren Alman Türkolojisinin, ayrıca Türkiye’de Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinin kurulmasına öncülük eden ve 20’nci yüzyıl Türkiye Türkolojisine yön veren Reşit Rahmeti Arat, Saadet Çağatay, Ahmet Caferoğlu, Zeynep Korkmaz, Tahsin Banguoğlu, Mecdut Mansuroğlu gibi Türkologları da yetiştirdiği,

- Berlin’de, Göktürkçeden Osmanlı Türkçesine, Türkiye Türkçesi ve ağızlarına, Eski Uygurcadan Çin’deki Türk dillerine varıncaya kadar genel Türkolojinin el atılmadık ve incelenmedik konusu bırakılmadığı, Türk dünyasının ve Türkolojinin en büyük kütüphanesi ve bilgi merkezinin oluşturulduğu, Alman Türkoloji geleneğinin bilinen temsilcilerinin çoğunun Berlin okulundan yetiştiği, bu geleneğin hâla varlığını sürdürdüğü, Almanca eserlere başvurmadan Türkolojinin herhangi bir alanı ile ilgili sağlıklı, nitelikli ve kapsamlı bir akademik çalışma yapmanın imkânsız gibi olduğu, Alman Türkolojisinin özellikle 20’nci yüzyılın ilk yansında Türkolojinin en başta gelen merkezi olma özelliğine sahip olduğu,

- Modern Türkolojinin kuruluşunun da zaten Moğolistan’da bulunan eski Türk yazıtlarının 1893 yılında Fransız V. Thomsen tarafından okunmasından sonra gerçekleştiği, hemen ardından, 20’nci yüzyılın başında, Çin’de, bir mağarada ortaya çıkarılan ve bugün büyük çoğunluğu Almanya’da bulunan eski Uygurca el yazmalarının da Batı Türkolojisinin en önemli

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

çalışma alanlarından birini oluşturduğu, başka bir deyişle, Eski Türkçe alanında çığır açan çalışmaların ya Batılılarca ya da Batıda yetişmiş Türkologlar tarafından yapılmakta olduğu, yine çok eski bir geleneğe sahip olan Macar Türkolojisinin de L. Ligeti, Gy. Nemeth, A. Rona-Tas gibi dev isimler yetiştirdiği, başta Hasan Eren olmak üzere pek çok Türkiyeli Türkologun da bu gelenekten yetiştiği,

- Modern Türk dilleri ve lehçeleri üzerinde ise özellikle Rus ekolünün çalışmalarını dikkate almak gerektiği, çoğu Sovyet yönetimi altında yazı dili hâline gelmiş olan pek çok Türkçe varyantla ilgili sözlük ve gramerlerin büyük ölçüde Rus ekolü içinde hazırlandığı,

- Kısaca değinmeye çalışılan bu önemli Türkoloji ekolleri yanında ne yazık ki hâla bir Türk ekolünden söz etmenin mümkün olmadığı, bunun temel nedeninin, batıda üretilmiş olan literatürün yabancı dil engeli nedeniyle yok sayılması olduğu, Türkiye Türkolojisinin mevcut literatürü izlemeden dünya Türkolojisi içinde yer almasının mümkün olmadığı, bu nedenle yeni kriterlerle hedeflenenin, özellikle yeni araştırmacıların bu literatürü kullanmalarını sağlamak olduğu, Türkiye Türkolojisini yıpratanın, yabancı dil bilmek değil, bilmemek olduğu, Dünyanın hiçbir yerindeki Türkologların tek dilli olmadığı, Türk aydınının da, tarihte hiç bir zaman tek dilli olmadığı, gelişmiş veya gelişmekte olan hiçbir ülkede yabancı dil bilme gerekliliğinin tartışılmaz olduğu,

- Türkiye Türk dili araştırmalarında uluslararası öncü bir merkeze dönüşecekse, bunu yapmanın yollarından birinin de üretilen bilimsel bilgileri, Türkçe bilmeyenlerin de anlayabileceği bir dilde sunmak olduğu

beyan edilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Nihat ÇUBUKÇU

Millî Eğitim Bakanı

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa